Тема: Змінні і незмінні слова

Мета: *закріпити* знання учнів про будову слова та відмінність між змінними й незмінними словами; *удосконалит*и вміння виконувати морфемний аналіз слів, зокрема змінних; *збагачувати* словниковий запас учнів; *розвивати* мислення, увагу, спостережливість, пам'ять; *виховувати* повагу до історичного минулого нашої землі та любов до України

Тип уроку: узагальнення і систематизація вивченого

Обладнання: відеофрагмент «Як козаки закінчення у словах шукали», дидактичний матеріал (схеми)

Хід уроку:

І. Організаційний момент

ІІ. Актуалізація знань та умінь. Оголошення теми та мети

Я у кожній деревинці,
Квітці, кущику, травинці.
В класі на уроці мови
Ти побачиш мене в слові. (*Корінь*)

Нас слова міняють часто,
І, звичайно, це — на щастя,
Бо якби ми не мінялись,
То слова не поєднались. (Закінчення)

Поясніть значення слів *корінь, закінчення*.

Інтерактивна вправа «Так/ Ні».

Зараз визначимо, чи правильно всі зрозуміли, як творяться слова, які слова є незмінними, даючи на ствердження коротку відповідь «Так або ні». (на так ви плескаєте в долоні, ні – сидите спокійно

- - Слова складаються з основи та закінчення або тільки з основи. (Так)
- - Основа - частина слова без закінчення, яка виражає лексичне значення слова.(Так)
- - Корінь - значуща частина слова, яка стоїть після основи.(Ні)
- - Префікс - значуща частина слова, яка стоїть після кореня і служить для утворення нових слів. (Ні)
- - Суфікс - значуща частина слова, яка стоїть після кореня і служить для утворення нових слів. (Так)
- - Слова вода, водний,водій, водити спільнокореневі. (Ні)
- - Закінчення – це змінна частина слова.(Так)
- - Закінчення є в усіх словах. (Ні)
- Незмінні слова мають нульове закінчення (Ні)

ІІІ. Узагальнення та систематизація вивченого

Творчий конструктор. Запишіть 4-5 слів, які відповідали б поданій схемі (додаток).

Вправа 144 (усно)

Письмо з коментуванням (при необхідності з'ясувати значення незрозумілих слів).

У світі цікавих слів

Колібрі, кенгуру, шосе,
Фламінго, поні, шимпанзе,
Табу, какао, доміно,
Алое, радіо, кіно,
Депо, метро, купе, пенсне,
Кафе, трюмо, манто, кашне,
І какаду, драже, парі,
І інтерв'ю, рагу, журі,

Кольрабі, аташе, боа,
Таксі, турне та амплуа,
Пюре, бюро і ательє…
Цих слів достатньо в мові є.
Ти добре їх запам’ятай,
Ніколи їх не відміняй!

Робота в зошитах. Перепишіть та підкресліть незмінні слова.
1. Поруч, обруч, ліворуч.
2. Зрання, здивовано, напам'ять.
3. Навіки, потемки, пішки.
4. Учора, дякувати, лише, уроку.
5. Дорога, газета, навколо, стіл.
6. Тихо, багато, вздовж, морозиво.

Словниковий диктант. Запишіть слова у три колонки: 1 – графічно виражене закінчення, 2- нульове закінчення, 3 – слово без закінчення.

Місто, столиця, пісня, мелодія, батько, проміння, вулиця, земля, вулиця, мама.
Київ, майдан, спів, син, радість, салют, простір, голос, хор, зустріч.
Щиро, таксі, приємно, поні, шимпанзе, увечері.

Відеофрагмент «Як козаки закінчення у словах шукали»
Я – редактор. Завдання: виправте помилки у листі неграмотного козака до куми.

Текст листа

Прийми привіт, кумасенько, від рідного кума
Із кавказького курорту поблизу Сухума!
Був я здєшнім зоопарку разом із сємьйою…
Я на фоті получився разом з шимпанзою.
Не наплутай: я спереді, шимпанза – за мною!

IV. Підсумки уроку

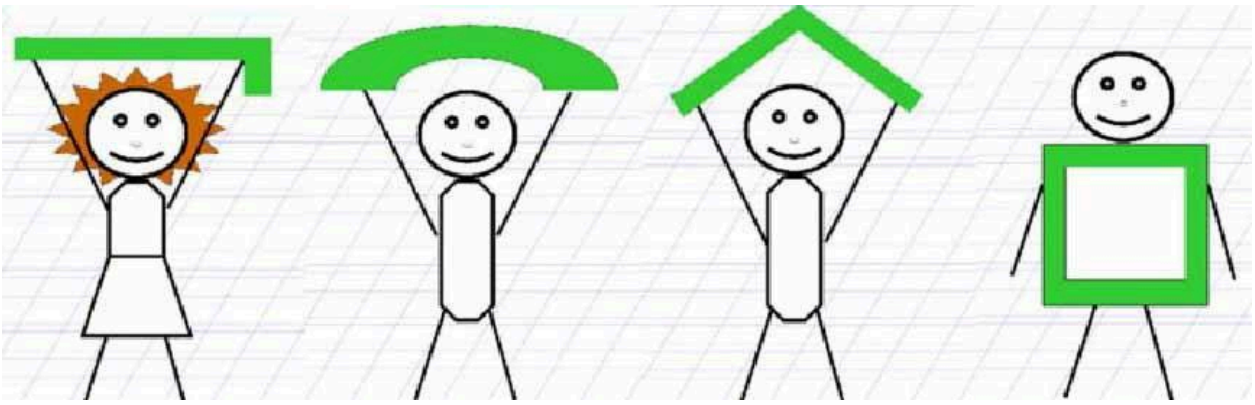
- Що нового ви дізналися на уроці?
- Що вам найбільше запам’яталося?
- Із чим виникли складнощі?

V. Домашнє завдання

1. Повторити § 17, 18
2. Вправа 127, 126 (пис)

Джерела:

1.https://www.youtube.com/watch?v=krrVwuxVwII
2.https://www.schoollife.org.ua/nezminni-j-zminni-slova-5-klas-ukrayinska-mova/
3.file:///C:/Users/65765765%D1%81%D1%81/Downloads/%D0%97%D0%BC%D1%96%D0%BD%D0%BD%D1%96%20%D0%B9%20%D0%BD%D0%B5%D0%B7%D0%BC%D1%96%D0%BD%D0%BD%D1%96%20%D1%81%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20(4).pdf

Слово

Змінюється за граматичними категоріями
(число, відмінок, рід, час)

Так → **Змінне**

Ні → **Незмінне**